

До:

**Председателя на Научното
жури**

чл. кор. проф. д-р Иван Русчев

съгласно заповед № 462/
08.08.2022 г. на Ректора на ВСУ
„Черноризец Храбър“

СТАНОВИЩЕ

*от д-р Петър Бончовски, доцент по гражданскопроцесуално право във
ВСУ „Черноризец Храбър“ и Института за държавата и правото,
Българска академия на науките.*

***Относно** качествата на кандидата за заемане на академична длъжност
„професор“ по професионално направление 3.6. Право (Търговско право),
д-р Антон Кирилов Грозданов, доцент по право (Гражданско и семейно
(Търговско право)) във Варненски свободен университет „Черноризец
Храбър“.*

Уважаеми господин Председател,

Уважаеми членове на Научното жури,

Въз основа на заповедта на ректора в електронен формат ми бяха предоставени предложените от кандидата доц. д-р А. Грозданов монографии, др. студии и статии, като и останалите справки и др. документи във връзка с оценката на неговите преподавателски качества и научна квалификация. След прочита и анализа на монографиите и научните публикации, както и след преценка на останалите документи по процедурата, вкл. и нормативната база, и съгласно изискванията на Наредба № 3 за академичния състав на ВСУ „Черноризец Храбър“, давам следното становище:

1. Преподавателски качества

Доц. д-р А. Грозданов има достатъчно дълъг опит в университетското преподаване – над 21 г. Извървял е цялата стълбица от асистент до доцент. Има и опит като преподавател в курсове за обучение на адвокати, правна клиника и специализирани курсове, насочени към бизнес средите, практикуващи юристи и студенти по право. Преподава Търговско право, Международно търговско право, Търговска несъстоятелност, Гражданско право – обща част. Има изготвени 4 коментарни помагала (по въпросите на търговците, несъстоятелността, производството по стабилизация на търговец и международно търговско право) и 1 теоретико-приложен анализ по въпросите на Международната

конвенция за унифициране на някои правила относно коносаментите от 1924 г. (Брюкселската конвенция). В тези трудове материята е анализирана и синтезът ѝ е предоставен с лекота за разбиране от студентите, така че да може да ги подпомогне и въведе в детайлите на съответното законодателство и негово тълкуване и прилагане.

Също така имам прекрасни лични впечатления от педагогическите и преподавателски качества на доц. Грозданов поради проведените с него съвместни курсове по морско търговско право.

Въз основа на всичко изложено нямам съмнение, че доц. Грозданов има всички необходими преподавателски и педагогическа качества за да заеме академичната длъжност, за която кандидатства.

2. Оценка на научните резултати и приноси на кандидата

Доц. д-р А. Грозданов е предоставил три монографии. Две от тях са посветени на някои договори за специфични услуги в морското търговско право: договърът за морско агентирание (том I „Правен режим на услугите в корабоплаването“), договърът за посредничество, договърът за влачене, договърът за пилотаж, договърът за корабен мениджмънт (том II „Правен режим на услугите в корабоплаването“), а третата е „Конвенцията на Организацията на Обединените нации относно договори за международен превоз на товари, извършвани изцяло или частично по море, Ротердам 2009“. Представил е и 18 студии и статии (някои под формата на линкове към електронни издания на ВСУ „Черноризец Храбър“), вкл. глава от колективна монография.

Независимо, че трудовете относно услугите в корабоплаването са в поредица от 2 тома, няма съмнение, че те са отделни монографии – първият том има ясно изразен теоретичен център – договора за агентирание

като самостоятелен обект на изследване (извършвано за първи път при съвременното законодателство и обществено-икономически отношения, което само по себе си е научен принос), а вторият е констелиран около някои самостоятелни и строго специфични договори, обединени от елемента на морското корабоплаване, които не са били изследвани досега в съвременната ни правната доктрина. Третата монография представлява първо и единствено изследване на материята в националното ни право.

Всички монографии имат също така необходимия минимален обем, съпроводени са от две научни рецензии и разполагат с много богат научен апарат на български и чуждестранни езици. Цитатите са коректни, в контекста на изследването и конкретно разглеждания проблем или проблеми. Приветствам при това продължаващата линия на автора, да не избягва полемика, а да се концентрира върху същността на разпоредбите като ясно изразява своята позиция, която като цяло споделям относно дискуссионните моменти.

Не можем да не се съгласим с научните приносите, така както ги е резюмирал кандидатът. Вкл. и с предложенията *de lege ferenda*, формулирани в трудовете. Подчертаваме при това, че авторът си поставя за задача да разгледа систематизирано и за първи път някои от най-важните за съвременната морската търговска практика въпроси. С това той не само продължава научните си търсения и доразвива постигнатото от него досега в областта на морското търговско право, но предоставя и конкретни научни резултати.

Ясното, точно и не на последно място адекватно прилагане на съвременните правила и създадените международни стандарти в морското търговско право са задължителни условия, ако Република България се стреми към завръщане на морското търговско корабоплаване в нейните пристанища, както и в превръщането на националния корабен регистър в

дестинация, предпочитана от корабособствениците, било то български или чуждестранни.

Трудовете на доц. д-р Антон Грозданов предоставят в тази насока една повече от добра база за разбиране на проблемите, прилагането на разпоредбите (само ще посоча честото сливане в практиката на фигурата на агента, на брокера, а нерядко и на корабния мениджър с всички произтичащи от това проблеми при решаването на възможните правни спорове). Това ще позволи преосмисляне на законодателството, което започва сериозно да изостава от съвременните отношения в морското корабоплаване и търговия, както и да създава проблеми от смесването в един закон на морското и речното търговско експлоатиране и ползване на корабите.

Трудовете ще бъдат полезни не само на законодателя, но и на практикуващи юристи, превозвачи, фрахтови брокери, корабни агенти, спедитори, застрахователи и други специалисти, които работят в областта на търговското корабоплаване, вкл. за студенти от специалност „Право“ и други икономически специалности. Мога да потвърдя това не само като учен и преподавател, но и като адвокат с повече от 15 години практика в морското търговско право.

Мога въз основа на това да направя недвусмислен извод, че доц. Грозданов разполага с повече от достатъчна научна квалификация и набор от научни резултати, ясно различни в неговите трудови, за да заеме академичната длъжност, за която кандидатства.

3. Критични оценки, забележки и препоръки

На първо място ми се струва, че работата на доц. Грозданов би спечелила, ако направи разграничения от договорите и практиката в

речното корабоплаване, което също се урежда от идентичните разпоредби на КТК. Това се предполага от самото обединяване на двата вида корабоплаване в единна национална законодателна уредба. Полезен би бил анализ, доколко правилата в морското търговско право са относими към речното и възможно ли е подобно обединяване на уредбата на двата вида плаване от гледна точка на изследваните договори.

При анализа на процесуалните правила относно корабния агент не е направен и анализ на широко използваната възможност за получаване на призовки и др. съдебни книжа от корабния агент, особено в контекста на ареста на кораби. Съществуват определени опасни тенденции в тази насока, във връзка и с обстоятелството, че няма общ и достоверен регистър на действащите корабни агенти, а при действащия режим информацията, кой агент относно кой кораб е сключил договор се подава от самия агент и не се проверява, което е предпоставка за злоупотреби.

Следва по-прецизно да се определи как възниква представителната власт на агента да подава искове, доколкото не се предоставя пълномощно, а правата възникват от придобиването качеството на агент относно конкретен кораб във връзка с възможностите, предоставени пряко от чл. 222 КТК. Също следва да се отчете и практиката на съдилищата, че освен подаването на иска, представителната власт на агента не може да излезе извън обема, предоставен от чл. 222 КТК и за извършването на всички останали съдопроизводствени действия агентът следва да предостави пълномощно.

Тези препоръки и забележки са предоставени само с цел да предоставят храна за размисъл и отразяват мои виждания. Те не влияят на сърцевината и общата стойност на трудовете на доц. Грозданов.

4. Заключение

Въз основа на направените констатации уверено мога да направя извода, че научните и преподавателски качества на кандидата д-р Антон Кирилов Грозданов напълно позволяват същият да заеме академична длъжност „професор”, по професионално направление 3.6. Право (Търговско право) във Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“ и предлагам на Научното жури да вземе съответното положително решение.

С уважение,

/доц. д-р Петър Бончовски/